

Dosarul nr. 2r-500/23
2-22075593-01-2r-16112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – Gh. Stratulat
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Secrieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai

ÎNCHEIERE

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

studiind cererea de recurs depusă de către Cristina Dulgan,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Borodatîi împotriva Cristinei Dulgan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către avocatul Adrian Berezovschi în interesele Cristinei Dulgan împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 26 mai 2022, Gheorghe Borodatîi, reprezentat de avocatul Serghei Sandu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Dulgan, solicitând încasarea datoriei în sumă de 16 500 de euro și dobânzii de întârziere în sumă de 4 416,15 euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la Cristina Dulgan în beneficiul lui Gheorghe Borodatîi datoria în sumă de 16 500 de euro, conform cursului BNM, la data executării și dobânda de întârziere de 4 416,15 euro, conform cursului BNM, la data executării.

S-a încasat de la Cristina Dulgan în beneficiul lui Gheorghe Borodatîi taxa de stat în sumă de 12 772,20 de lei și cheltuielile de asistență juridică de 10 000 de lei.

În partea cererii privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, ce depășește suma de 10 000 de lei, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 27, 34-37).

La 23 martie 2023, Cristina Dulgan, reprezentată de avocatul Adrian Berezovschi, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 30, 31).

Prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs

cererii de apel depuse de avocatul Adrian Berezovschi în numele și interesele Cristinei Dulgan și s-a acordat părții apelante termen de 15 zile din data comunicării încheierii pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și dovada de plată a taxei de stat aferentă cererii de apel, cât și prezentarea mandatului avocațional în original (f.d. 43-44 recto-verso).

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de avocatul Adrian Berezovschi în interesele părții Cristina Dulgan împotriva hotărârii din 21 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 49-51 recto-verso).

La 11 octombrie 2023, Cristina Dulgan a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, cerere de revizuire și cerere de recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 54, 55, 56-57 recto-verso).

Prin încheierea din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire formulată de către Cristina Dulgan împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 60-62 recto-verso).

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Cristina Dulgan urmează a fi restituită, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător.

Conform art. 437 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să cuprindă *inter alia* data declarării recursului și semnătura recurentului.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, pentru depunerea și examinarea cererii de recurs este necesară nu doar respectarea condițiilor de exercitare a dreptului de atac, dar și respectarea condițiilor de formă și conținut a acesteia, una din cerințe fiind ca cererea de recurs să conțină semnătura persoanei care declară recurs sau după caz a reprezentantului acesteia.

Implicit circumstanțelor speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 11 octombrie 2023, Cristina Dulgan a depus la Curtea de Apel Chișinău mesaj electronic la care erau atașate șase fișiere cu extensia „.jpg”, care este format de compresie a imaginii și care s-au adeverit a fi cerere de revizuire și cerere de recurs în format electronic, fotografiate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevante prevederile art. 17¹ din Codul de procedură civilă, care stipulează că cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi

depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc. În acest caz, cererea și actele anexate la ea sub formă de documente electronice trebuie să fie semnate cu semnătura electronică avansată calificată.

La documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se anexează obligatoriu dovada semnăturii electronice, conform legislației.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, deși, Programul integrat de gestionare a dosarelor încă nu a fost armonizat întru depunerea prin intermediul acestuia a cererilor de chemare în judecată, cererilor de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricăror alte cereri sau acte procedurale, prevederile art. 17¹ din Codul de procedură civilă sunt aplicabile cererilor depuse în instanța de judecată prin intermediul poștei electronice.

Instanța de recurs observă că depunerea cererii de recurs în format electronic prin e-mail poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În sensul Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, documentul electronic este conținutul în formă electronică, în special sub formă de text ori de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic.

Conform art. 42 lit. b) și c) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; și să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic.

Articolul 43 din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 stipulează că, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) semnătura electronică sau sigiliul electronic este aplicat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie;

b) pe documentul electronic este aplicată semnătura electronică autentică sau sigiliul electronic autentic al semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic indicat în document.

În context, art. 40 alin. (1) și (7) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 prevede că, documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, iar modul de utilizare a documentelor electronice în cadrul procedurilor judiciare este reglementat de legislația procesuală.

În privința acestui aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, întru respectarea modalității de semnare electronică a documentelor digitale, a fost creat Serviciul guvernamental de semnătură electronică (MSign), care în sensul pct. 3 subpct. 1 și 2 din Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr. 405 din 02 iunie 2014, este serviciu ce are ca funcții principale:

- 1) asigurarea aplicării semnăturii electronice de către utilizatori, inclusiv în contextul utilizării sistemelor informaționale ale beneficiarilor serviciului MSign;
- 2) asigurarea verificării autenticității semnăturii electronice aplicate;

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a învederează că, prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) pot fi semnate și verificate doar fișiere cu extensia „PDF”. La caz, însă, fișierele atașate la mesajul electronic depus de Cristina Dulgan la 11 octombrie 2023, intitulată „20230926_141823.jpg”, „20230926_141504.jpg”, „20230926_141029.jpg”, „20230926_140624.jpg”, „20230926_142124.jpg” și „20230926_102446.jpg” nu sunt cu extensia „PDF”, dar „jpg”, care este format de compresie a imaginii și care nu puteau fi semnate electronic prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de recurs fotografiată de către Cristina Dulgan și atașată la mesajul electronic expediat Curții de Apel Chișinău, nu conțin semnături electronice.

Respectiv, se ajunge la concluzia că, la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Cristina Dulgan nu a respectat dispozițiile coroborate ale art. 437 din Codul de procedură civilă, care prevede condițiile de formă ale cererii de recurs și nici cerințele stabilite de Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 față de documentul electronic.

La capitolul dat Colegiul reține ca pertinente și prevederile art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră că recurenta Cristina Dulgan, fiind interesată în soarta examinării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

La aspectul dat este relevant că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces

echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale. Cu atât mai mult că, în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem*, necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Astfel, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor față de forma cererii de recurs se datorează în exclusivitate comportamentului indiferent al recurente, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile lor procedurale.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Cristina Dulgan nu corespunde cerințelor de formă impuse de Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie cererea de recurs depusă de Cristina Dulgan împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Borodatîi împotriva Cristinei Dulgan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni